

Nieuwsflits

juli 2016

Project "De Wederopbouw van Salland"

De afgelopen periode waren de eerste lezingen over de wederopbouwboerderijen in Raalte, Schalkhaar en Holten. Deze lezingen zijn goed bezocht. De volgende lezingen zijn op 5 oktober in Cultuurhuus Braakhekke in Bathmen en in het voorjaar van 2017 in Dalfsen. De definitieve tijden e.d. sturen wij u nog.

Onze nieuwe website www.wederopbouwvansalland.nl is inmiddels gevuld met alle gescande dossiers (o.a. de inventarisatiedocumenten en de bouwtekeningen van de nieuwe boerderij). Grotendeels zijn alle huidige adressen bekend, maar nog niet allemaal. Bekijk de site en geef ons door als u hierop aanvullingen hebt. Verder worden binnenkort de interviews geplaatst die gehouden zijn met (oud) bewoners van deze boerderijen. Ook komt er meer (achtergrond) informatie op te staan. Later dit jaar wordt de site via de media officieel bekend gemaakt.

Verder zijn de onderhouds- en restauratiewerkzaamheden in volle gang.

Ook zijn wij druk bezig met het voorbereiden van de open dag op 11 september en het symposium op 23 september.

Beleef het boerenerf(goed)!

Vanuit het Verhaal van Overijssel is er aan de IJsselacademie subsidie toegekend voor het project Beleef het boerenerf(goed)! Stichting Sallands Erfgoed is gevraagd medewerking te verlenen aan dit project. De bedoeling van het project is om provinciebreed aandacht te vragen voor de cultuurhistorische waarde van het agrarisch erfgoed en met name bijgebouwen, door een 15-tal exemplarische objecten te restaureren en waar mogelijk ter plaatse een multimediaal programma te organiseren over de geschiedenis van de agrarische sector.

Overijssel is gezegend met een rijk bestand aan historische boerderijen, die als pareltjes van boerenbouwkunst in het agrarisch cultuurlandschap liggen. De architectuur van de bouwwerken verschilt per regio: van de typische melkveebedrijven in Noordwest-Overijssel, de gemengde boerenbedrijven op de zandgronden tot en met de veenkoloniale akkerbouwbedrijven in het Noordoosten. In alle verscheidenheid vertellen deze erven het verhaal van het zwoegen en zweten van vele generaties plattelanders. Ze bevatten tastbare

herinneringen aan vervlogen tijden in de vorm van bijvoorbeeld een (bijna) gave voorgevel, originele deel- of niendeuren, siermetselwerk of een bijzondere sluitsteen.

Binnen dit samenwerkingsproject vragen de partners gezamenlijk de aandacht voor het belang van het agrarisch erfgoed. De historische boerderijen dienen als cultuurhistorische ankerpunten op het platteland in ere gehouden te worden. Een klein steuntje in de rug helpt eigenaren vaak net even over de drempel om een karakteristiek element te behouden. In het bijzonder willen we de aandacht vragen voor bijgebouwen op het boerenerf. Deze opstallen zijn vaak kenmerkend voor de agrarische bedrijfstypen in de provincie, zoals de vaarschuren in de waterrijke kop, de karnhuisjes in Salland of de bakspiekers in Twente.

Door modernisering en specialisatie verschenen er de afgelopen eeuw steeds meer opstallen rondom de boerderijen: van kippenschuren en varkensstallen tot en met wagenloodsen en ijzeren kapbergen. De grootschalige bijgebouwen die vanaf de jaren '70 werden gebouwd, ziet men tegenwoordig als ontsierend voor het landschap. Deze opstallen worden massaal gesloopt. De kleinschalige nieuwbouw van halverwege de 20ste eeuw daarentegen spreekt de meeste mensen meer aan, maar valt bijzonder lastig te herbestemmen. Zo verdwijnen er steeds meer karakteristieke kippenhokken van de boerenerven. Het is van belang eigenaren duidelijk te maken dat een boerderij zonder bijgebouwen eigenlijk maar een kale bedoening is. Dit initiatief hoopt een steuntje in de rug te bieden bij het behoud van het agrarisch erfgoed. Op erven waar een restauratie heeft plaatsgevonden, zal door de IJsselacademie een multimediaal avondprogramma over de naoorlogse veranderingen binnen de agrarische sector verzorgd worden.

Meer informatie vindt u in één van onze volgende nieuwsflitsen.

Project Boerderij Inventarisatie en Monitoring

In onze vorige nieuwsbrief vertelden wij u over dit nieuwe project. Het project Boerderij Inventarisatie en Monitoring (kortweg BIM) bestaat, samengevat, uit drie onderdelen: Het aanleggen van een digitale database van boerderijen via bestaande datasystemen. Daarnaast een veldcheck in de Provincie Overijssel uit te voeren samen met de Overijsselse boerderijstichtingen en historische verenigingen. Als derde het bij elkaar brengen van alle eerder uitgevoerde inventarisaties, studies of documentatie van boerderijen.

Om na de vakantie met het veldwerk te kunnen beginnen, treffen we nu voorbereidingen. Zoals het klaarzetten van de App, maken van alle toelichtingen en de informatie die daarbij hoort, de start van de werving van veldwerkers en de promotie van BIM. Maar ook het vullen van de portal met de boerderijen per gemeente.

Het onderzoek begint in Salland. Voor het onderzoek hebben we naast de Veldwerkers straks, nu Datawerkers nodig. De datawerkers doen het voorwerk. Uit kadastrale gegevens, gegevens over gebouwen (BAG), uit ruimtelijke plannen komt de basisinformatie die straks de basis vormt voor het veldwerk.

Als datawerkers zoeken we naar mensen die het interessant vinden om achter systemen te kijken die in Nederland bestaan om de gebouwde omgeving vast te leggen. Dat wordt steeds belangrijker en steeds interessanter. Datawerkers moeten dit soort uitgezoek leuk vinden en een beetje bedreven zijn in het omgaan met computer en eenvoudige dataverwerking. Ze kunnen alles van huis uit doen, in eigen tempo en krijgen een passende instructie van Tonny Huisink, poortwachster.

Het nu gaat om een soort proef: welke instructie en kwaliteiten hebben de datawerkers nodig en wat levert het op, kwantitatief en kwalitatief.

Voelt u er iets voor om in deze eerste fase aan dit datawerk mee te doen (later mag natuurlijk ook), laat het even weten.

boerderij inventarisatie monitoring

een project van agrarisch erfgoed nederland

Mocht u mee willen doen of wilt u meer informatie, meld u dan bij

gerardhendrix@agrarischerfgoed.nl

telefoon 0571 291301

mobiel 06 25383075

Van de buren

Sint Joapik in Markelo, zaterdag 23 juli 2016, 10:00 - 17:00, Herberg De Pot Markelo

Onder het motto *Mchtig Mooi* organiseert *Maarkels Landschap* een unieke landdag. De landdag vindt plaats op een bijzondere, historische plek: de op een knooppunt van oude wegen, onder de rook van Markelo gelegen *Herberg De Pot*. Ook Stichting Sallands Erfgoed is hier vertegenwoordigd.

Op deze landdag staan traditionele landbouwproducten zoals het graan, het meel en het brood centraal. Ook is er informatie in beeld en geluid over de diverse haast-vergeten landbouwtechnieken. Er zijn kraampjes waar de lokale streekproducten kunnen worden geproefd en gekocht.

Maarkels Landschap en een groot aantal andere historisch-culturele organisaties presenteren zich. Binnen kunt u kennismaken van het werk van diverse stichtingen en verenigingen op het gebied van het cultureel erfgoed. Buiten zijn er allerlei demonstraties op het gebied van landbouw, landbouwproducten en natuurbeheer.

Deze landdag is een zeer aan te bevelen uitje voor iedereen die het plattelandsleven een warm hart toedraagt. U zult versteld staan wat er in onze eigen streek allemaal nog verbouwd en geproduceerd wordt.

Presentaties binnen:

- *Een film over de buurtschappen Elsen, Kerspel Goor en Dijkerhoek*
- *De Vogelwerkgroep Twente met een film over de patrijs*
- *Heemkunde Markelo over haar werk en nieuwe publicaties*

- Een onderzoek naar knoopen door studenten van Windesheim
- De IJsbouderij Oarns uit Holten met haar heerlijke producten
- AWN Vereniging van Vrijwilligers in de Archeologie: archeologie in Markelo
- Het eetbare erf
- Pomoloog Hennie Rossel over oude appelrassen
- Van Akker naar Bos
- Erve Voordes over Charolais koeien
- Boerderij Inventarisatie en Monitoring: een project van Agrarisch Erfgoed Nederland

Buitenactiviteiten:

- Oude landbouwwerktuigen (de groep Brinkers)
- Graanmachines (graanproject van Maarkels Landschap)
- De mobiele bakkerij Meinders
- Broodjes op een stok, open vuur door padvinderij Long Tom Markelo
- De schaapskudde van de Friezenberg
- De Agrarische Natuurvereniging Hooltwark
- Landschap Overijssel: maaien met zeis

De toegang is gratis maar een gift wordt zeer op prijs gesteld. De inkomsten worden gebruikt om de kosten van de dag te dekken en voor het produceren en uitgeven van een boekje over de schaapskooi in Markelo.

Meer informatie leest u op;

<http://www.maarkelslandschap.nl/sint-joapik-in-markelo-23-juli-a-s-bij-de-pot/>

Boerendag Stöppelhaene

Inmiddels is Stichting Sallands Erfgoed al weer enkele jaren aanwezig met een stand op de boerendag tijdens de Stöppelhaene in Raalte. Ook dit jaar zijn wij op vrijdag 26 augustus weer aanwezig met een stand waar u meer informatie over onze stichting kunt vinden en waar u onze boeken met Stöppelhaenekorting kunt kopen. Dit jaar natuurlijk ook veel aandacht voor ons Wederopbouwboerderijenproject.

De boer van vroeger en de boer van nu op de Boerendag

Toen de KPJ Pionier nog volop katholieke plattelandsjongeren als lid had, werd bij die vereniging De Boerendag bedacht. "Laten zien hoe je vroeger op een boerderij aan het werk was, maar ook laten zien hoe dat vandaag de dag gebeurt." Het bleek een gouden formule die al tientallen jaren veel publiek trekt. Vast ook, omdat de Boerendag kinderen aantrekt.

Met een eigen kinderboerderij, terras met koffie en krentenbrood en oude ambachten is de Boerendag vrijdag overdag één van de hoogtepunten van Stöppelhaene. Naast bezichtigen kun je er ook van harte proberen en proeven. Er staan veel stands, die allemaal een koppeling hebben met het platteland. Bekende deelnemers zijn de Sallandse Folklore, het Wijnmakersgilde, de imkervereniging en de NOJG. Vrouwenverenigingen, de klompenmaker en de mosterdmaker ontbreken evenmin op de Boerendag. Naast een markt met stands zijn er ook demonstraties van (oude) ambachten zoals rietdekken, webbing vlechten en houtsnijwerk. Ook is er een werkende oude dorsmolen te bezichtigen. De dieren maken de invulling van de Boerendag compleet, er zijn konijnen, kippen, duiven, minikoeien, alpaca's, paarden en cavia's te bezichtigen en te aaien.

Als extra dit jaar op de boerendag is er een Boerenlunch. Hierbij is het mogelijk om vanaf 12.00 (tot 14.00 uur) aan te schuiven bij de lunch. Kosten hiervan zijn € 5,00. Bij de boerenlunch zijn o.a. burgemeester Martijn Dadema, de oogstkoningin, de sallandse boer aanwezig. De lunch vindt plaats op het Stöppelveld, waar rond die tijd ook de Harvest Games worden gehouden. Dit is een wedstrijd waarbij het gaat om wie de sterkste boer van Salland is.

Datum: 26-08-2016

Locatie: Domineeskamp te Raalte

Aanvangstijd: 10:00 uur

Eindtijd: 17:00 uur

Vrijwilligers

Wie wil ons helpen? Voor onze stand tijdens de Boerendag op de Stöppelhaene zoeken we vrijwilligers die een paar uur bij onze stand willen staan om ons te promoten. Tijdens deze dag is er altijd iemand van het bestuur aanwezig. Hebt u op 26 augustus een paar uur beschikbaar? Meld u dan aan via info@stichtingsallandserfgoed.nl. Mocht u op de genoemde datum niet kunnen maar bent u wel beschikbaar voor toekomstige activiteiten? Geef u dan ook op.

Agenda

Waar kunt u ons de komende tijd vinden?

- 26 augustus Stöppelhaene – boerendag
- 10 september boerderijendag WOB
- 23 september symposium WOB
- 5 oktober lezing WOB Cultuurhuus Braakhekke, Bathmen

Website: www.stichtingsallandserfgoed.nl

E-mail: info@stichtingsallandserfgoed.nl

Kamer van Koophandel: 08.18.44.64

